

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Zuidas Amsterdam – Flanken

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

5 april 2011 / rapportnummer 2425-99

1. Oordeel over het MER

De gemeente Amsterdam wil de Zuidas verder ontwikkelen. Het gaat om grootschalige ontwikkeling van kantoren, woningen en diverse voorzieningen in de Flanken van de Zuidas, gelegen aan weerszijden van de A10. De ontwikkeling zal gefaseerd ten uitvoer worden gebracht, waartoe in de komende jaren verschillende bestemmingsplannen zullen worden vastgesteld. Het bestemmingsplan Kenniskwartier Noord West zal als eerste worden vastgesteld. Voor de besluitvorming over de diverse bestemmingsplannen wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De gemeenteraad van de gemeente Amsterdam is bevoegd gezag.

De Commissie¹ is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is. Het MER geeft op hoofdlijnen voldoende inzicht in de relevante milieueffecten van het voornemen.

De belangrijkste nadelige milieueffecten hangen samen met verkeersaspecten. In het MER is dan ook de meeste aandacht uitgegaan naar verkeersafwikkeling, geluid en luchtkwaliteit. De overige milieuaspecten zijn op een lager veelal indicatief detailniveau beschreven. De Commissie is van mening dat de verkeersrapportage, luchtkwaliteitsrapportage en geluidrapportage welke onderdeel vormen van het MER heldere en gestructureerde informatie bevatten. Uit het MER blijkt dat er zonder het nemen van maatregelen knelpunten zijn op het vlak van geluidhinder in het studiegebied. De mogelijke realisatie van het Dok heeft sterk geluidreducerende effecten tot gevolg.

Om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen adviseert de Commissie om bij de verdere uitwerking en realisering van het voornemen de afzonderlijke bestemmingsplannen en de planvorming rond het Dok goed op elkaar af te stemmen. Het MER is goed afgestemd op de herinrichting van de terreinen van de Vrije Universiteit van Amsterdam en het medisch centrum van de Vrije Universiteit (VU/VUmc), waarvoor een separate m.e.r.-procedure wordt doorlopen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht en aanbevelingen gedaan voor de verdere besluitvorming.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Samenhang

Het voornemen zal gedurende een lange periode gefaseerd ten uitvoer worden gebracht. Hoe de invulling van het plangebied er exact uit zal gaan zien is nog niet duidelijk, de meeste bestemmingsplannen zijn nog niet opgesteld. Veel milieuaspecten zijn daarom op een hoog abstractieniveau beschreven in het MER en worden verder uitgewerkt in de nog op te stellen bestemmingsplannen.² Naar de verkeersafwikkeling, geluid en luchtkwaliteit is wel gedetailleerd onderzoek gedaan in het MER omdat voor die aspecten de grootste milieueffecten te verwachten zijn. Deze onderzoeken zijn gedegen uitgevoerd.

De Commissie is van mening dat bij de uitwerking van het voornemen in bestemmingsplannen nog een flinke slag gemaakt moet worden maar dat voor nu voldoende informatie aanwezig is in het MER. De mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen door het voornemen zijn op hoofdlijnen voldoende inzichtelijk gemaakt. De verdere planuitwerking biedt voldoende ruimte om nadelige milieugevolgen te voorkomen door het treffen van (mitigerende) maatregelen en de wijze van inrichting zoals de positionering van gebouwen en soort bestemming. Dit is bijvoorbeeld aan de orde voor:

- Geluid en verkeer (zie paragraaf 2.2 en 2.3 van dit advies).
- Externe veiligheid

Het groepsrisico neemt fors toe door het voornemen en ligt op diverse plaatsen ruim boven de oriëntatiewaarde. De maatregelen om de veiligheid te beheersen (voldoende bluswater, vluchtroutes en zelfredzaamheid) moeten nog verder worden uitgewerkt.

- Grondwater

Er zullen ondergrondse parkeergarages worden aangelegd welke effect kunnen hebben op het grondwater, zeker als deze dwars op de grondwaterstroming worden gebouwd. In de huidige situatie is al sprake van grondwateroverlast. In het MER wordt aangegeven dat de ondergrondse constructies op deelplanniveau met een gebiedsbreed grondwatermodel zullen worden doorgerekend om de effecten in beeld te brengen en zo nodig maatregelen te treffen. De Commissie vindt de hierbij voorgestelde procesaanpak een goede werkwijze om negatieve milieueffecten te voorkomen. Het is daarbij wel belangrijk dat allereerst middels het grondwatermodel in beeld gebracht wordt wat de effecten van alle bouwplannen gezamenlijk zijn.

- Leefklimaat

De aspecten licht, hitte, wind en schaduw scoren bij alle alternatieven (enigszins) negatief vanwege de verdichting van het gebied. Bij het inrichten van het gebied zal moeten worden nagegaan hoe de hinder zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

² Voor het bestemmingsplan Kenniskwartier Noord West welke als eerste zal worden vastgesteld is deze verdere uitwerking goed gedaan.

Het voornemen zal per bestemmingsplangebied verder worden uitgewerkt. De meeste milieueffecten zullen echter verder reiken dan alleen het bestemmingsplangebied.

De Commissie vindt het daarom van groot belang dat bij de verdere uitwerking en realisering van het voornemen, de afzonderlijke deelprojecten en ook de mogelijke realisatie van het Dok goed op elkaar worden afgestemd. Deze afstemming is van belang om nadelige milieueffecten binnen het studiegebied (zoveel mogelijk) te voorkomen en om daarnaast te komen tot optimale oplossingen.

2.2 Verkeer

De verkeersstudie is uitgevoerd voor verschillende alternatieven, die zo zijn opgesteld dat ze een goede weerspiegeling geven van de bandbreedte van effecten van allerlei mogelijke combinaties voor de Flanken en VU/VUmc. De beperking van de effectbeschrijving tot drie alternatieven in het MER biedt voldoende beeld van de mogelijke spreiding in effecten bij ontwikkelingen tot het maximum zoals gepresenteerd in alternatief A3.

Uit de analyses blijkt een relatief hoog aandeel openbaar vervoer- en fietsgebruik. Daardoor zijn de effecten van de ontwikkeling van de Flanken op de toename in verkeersintensiteit relatief bescheiden. Met name de toename van de verkeersintensiteit op de Boelelaan en de Beethovenlaan is substantieel. De Commissie raadt aan om de mogelijke consequenties voor de verkeersveiligheid bij de uitwerking van de plannen goed in kaart te brengen vanuit de principes van duurzaam veilige infrastructuur.

De verkeersanalyse beschrijft niet expliciet de toename van goederenverkeer binnen (de deelgebieden van) de Flanken. Gezien de verwachte groei in activiteiten, kan deze toename merkbare effecten hebben op bijvoorbeeld de lokale doorstroming en verkeersveiligheid. De Commissie adviseert bij de verdere uitwerking van de plannen deze toename en mogelijke consequenties goed te analyseren.

2.3 Geluid

Uit het MER blijkt dat alle alternatieven (zeer) negatief scoren op het aspect wegverkeerlawaaï³. Dit komt met name door de ligging aan weerszijden van de A10. Het blijkt dat het percentage ernstig gehinderden bij alle modelvarianten 20–31% bedraagt. Dit zijn zeer forse percentages. Bij een fors aantal bestaande woningen⁴ is sprake van een toename van meer dan 1,5 dB. Deze woningen hebben in de huidige situatie en referentie situatie ook al een zeer hoge geluidsbelasting. Geluidbeperkende maatregelen kunnen zeer effectief zijn. De Commissie heeft de volgende aanbevelingen voor de verdere uitwerking van het plan:

³ In het MER is een onderscheid gemaakt tussen ruimtelijk niveau (geluidsbelast oppervlak) en woningniveau (geluidsgevoelige objecten). Het aspect wegverkeerlawaaï woningniveau scoort iets positiever dan wegverkeerlawaaï ruimtelijk niveau omdat niet alle gebouwen een geluidgevoelige bestemming zullen krijgen. Niet-geluidgevoelige bestemmingen kunnen daarnaast afschermend werken voor geluidgevoelige bestemmingen.

⁴ Woningen ten zuiden van de De Boelelaan, tussen de Buitenveldertselaan en de Van Leijenberghlaan en ter plaatse van de woningen aan de Krooswijkhof, gelegen langs de De Boelelaan.

- Gezien de nu al zwaar belaste situatie zoveel mogelijk maatregelen aan de bron te realiseren zoals de toepassing van geluidarm asfalt op de doorgaande wegen;
- Bij de realisatie van (kantoor)gebouwen in de gebieden die direct aan de rand van de verkeersaders (A10 en spoorlijnen) grenzen er voor te zorgen dat deze bebouwing zodanig aaneengesloten wordt uitgevoerd dat er een natuurlijke afscherming ontstaat voor de achterliggende gebieden waar met name gevoelige bestemmingen worden gerealiseerd. Zie hiervoor ook de afschermingprincipes die in het geluidrapport zijn opgenomen;
- De fasering van de woningbouw in de Flanken af te stemmen op de mogelijke realisatie van het Dok. Uit het geluidrapport blijkt dat de realisatie van het Dok de meeste geluidreducerende effecten tot gevolg heeft waardoor veel minder geluidreducerende maatregelen voor gevoelige bestemmingen noodzakelijk zijn;
- Een goede coördinatie/afstemming tussen de diverse bestemmingsplannen/bouwwerken zodat de gewenste afscherming over het gehele gebied van de Zuidas wordt gerealiseerd (zie ook paragraaf 2.1. van dit advies).

2.4 Duurzaamheid

De Zuidas wil in 2030 tot de top-10 van duurzame stedelijke centra van Europa behoren. In het MER is een indicatieve duurzaamheidbeoordeling gegeven, die onvoldoende inzicht geeft of, en hoe deze ambitie te verwezenlijken is. Echter in het Duurzaamheidsplan Zuidas 2008 is duurzaamheid goed geoperationaliseerd in 60 concrete aandachtsgebieden. De projectorganisatie Zuidas rapporteert jaarlijks over de ontwikkelingen. Het bestemmingsplan Kenniskwartier Noord West dat als eerste is opgesteld sluit ook direct aan op het Duurzaamheidsplan 2008. De Commissie heeft er vertrouwen in dat op basis van de Duurzaamheidsvisie 2008 en gekozen werkwijze (inclusief jaarlijkse duurzaamheidsrapportages) duurzaamheid een goede en zorgvuldige plaats in de besluitvorming over de toekomstige bestemmingsplannen kan krijgen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Gemeenteraad van de gemeente Amsterdam

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Amsterdam

Besluit: Bestemmingsplannen

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C11.1, D10,1 en D11,2

Activiteit: Verdere ontwikkeling van de Zuidas met woningen, kantoren en diverse voorzieningen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het Parool d.d. 28 april 2010

ter inzage legging startnotitie: 29 april t/m 10 juni 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 27 april 2010

richtlijnenadvies uitgebracht: 7 juli 2010

reikwijdte en detailniveau vastgesteld: 28 september 2011

kennisgeving MER in het Parool van 2 maart 2011

ter inzage legging MER: 3 maart t/m 14 april 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 1 maart 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 5 april 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. B.A.H.V. Brorens

prof.dr.ir. R.E.C.M. van der Heijden

ing.msc. L.M. de Jong

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

drs. J.P. Siedsma (secretaris)

drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt

tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Milieueffectrapport Zuidas– de Flanken, Oranjewoud, 25 januari 2011;
- Ontwerp bestemmingsplan Kenniskwartier Noord West, gemeente Amsterdam, 26 januari 2011;
- Duurzaamheidsplan Zuidas (definitief concept), gemeente Amsterdam, mei 2008.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Zuidas Amsterdam – Flanken

De gemeente Amsterdam wil de Zuidas verder ontwikkelen met woningen, kantoren en diverse voorzieningen. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-3282-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

